N°. 263. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 26 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZATURDAG 5 NOVEMBER.

NEDERLANDEN.

2 Nov. 1859, n°. 49. — WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 29sten October 1859, n°. 143, 6de afdeeling,

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. te ontbinden de commissie, ingesteld bij Ons besluit van den 10den Julij 1856, n°. 61, en aan welke een onderzoek werd opgedragen naar de vermoedelijke gevolgen der doorgraving van de landengte van Suez voor den handel en de reederijen van Nederland;

2°. aan de leden dier commissie *E. P. de Monchy*, president der Nederlandsche Handelmaatschappij te Amsterdam, voorzitter;

J. Spengler, president der kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam;

A. van Rijckevorsel Hz., president der kamer van koophandel en fabrieken te Rotterdam;

G. J. Sprenger, president der kamer van koophandel en fabrieken te Middelburg;

L. M. F. Plate, oud-president van de factory der Nederlandsche Handelmaatschappij te Batavia, te Delft;

F. W. Conrad, hoofdingenieur van den waterstaat, president der commissie voor de doorsnijding der landengte van Suez, te 's Gravenhage;

Paul van Vlissingen, fabrikant en reeder te Amsterdam;

J. W. L. van Oordt, directeur der Nederlandsche Stoombootmaatschappij te Rotterdam;

mr. *S. Vissering*, hoogleeraar aan de hoogeschool te Leyden; en

mr. *M. A. M. 's Gravesande Guicherit*, leeraar in de handelsgeschiedenis aan de Koninklijke Academie te Delft, secretaris;

op de meest eervolle wijze ontslag te verleenen uit die betrekking, met dankbetuiging voor de uitmuntende wijze, waarop zij zich van de hun opgedragen taak hebben gekweten.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk zal worden medegedeeld aan Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken, van Marine, van Finantien en van Kolonien en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 2den November 1859.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

---

12 Oct. 1859, n°. 53. — WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het aan Ons ingediend request van *Jan Robert Veder*, wonende te Rotterdam, in hoedanigheid als directeur van de aldaar gevestigde *Maatschappij voor Zee- en Brand-assurantie*, overleggende het ontwerp eener acte van wijziging der statuten van gemelde naamlooze vennootschap, en daarop Onze bewilliging verzoekende;

Op de voordragt van Onze Minister van Justitie, van 10 October 1859, n°. 141, 2de afd.;

Gelet op de artt. 36 tot en met 56 van het Wetboek van Koophandel, mitsgaders op de Koninklijke besluiten van den 2den Maart 1838, n°. 82, en den 27sten Februarij 1846, n°. 133, beide tot deze vennootschap betrekkelijk,

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onze bewilliging te verleenen tot verandering der statuten van de te Rotterdam gevestigde *Maatschappij voor Zee- en Brand-assurantie*, op dan voet en onder de voorwaarden bij het ten requeste overgelegd ontwerp der notarieel te verlijden acte van wijziging omschreven.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering dezes.

Het Loo, den 12den October 1859.

WILLEM.

De Minister van Justitie,
C. H. B. BOOT.

[*De bij dit besluit goedgekeurde acte wordt hierachter medegedeeld.*]

Bij Koninklijk besluit van den 28sten October 1859, n°. 72, is, met intrekking der Koninklijke besluiten van den 29sten Maart en 13den September 1839, n°. 92 en 96, betreffende het gebruik van de haven den Emmeloord, op het eiland Schokland, de invordering van de krachtens die besluiten tot dus ver voor het gebruik der haven geheven wordende regten, opgeheven.

Bij Koninklijk besluit van 2 November 1859, n°. 50, is aan den heer mr. *C. B. Nederburgh*, lid van Gedeputeerde Staten van Zuidholland en lid van den Raad van Bestuur van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid van den Raad van Bestuur van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren, en zulks onder bijzondere dankbetuiging voor de vele en goede diensten, door hem als zoodanig gedurende een aantal jaren belangeloos bewezen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

Het *Journal de Saint Pétersbourg* van 27 October jl. behelst in zijn officieel gedeelte de volgende dagorder.

Aan de landmagt.

„Z. K. H. de Prins van Oranje is benoemd tot bevelhebber van het regement dragonders van de Ukraine, hetwelk den naam aanneemt van *regement dragonders van de Ukraine van Z. K. H. den Prins van Oranje.*"

FRANKRIJK.

De heer Billault, welke thans in Frankrijk tot minister van binnenlandsche zaken is benoemd, heeft vroeger reeds gedurende drie jaren aan het hoofd van dat departement gestaan, en is in het voorjaar van 1858 afgetreden toen Orsini's aanslag op het leven van Keizer Napoleon meer strengheid in het bestuur der binnenlandsche aangelegenheden en inzonderheid in de zorg voor de openbare orde en veiligheid noodzakelijk deed achten.

— De voorloopige regering van Toscana heeft onlangs met een bankiershuis te Parijs onderhandelingen over eene geldleening aangeknoopt. Naar de verzekering van den Parijschen berigtgever der Londensche *Morning Post* heeft het Fransche gouvernement het welslagen dier onderhandelingen tegengewerkt en voor het tegenwoordige belet, gedachtig aan zijne belofte om het herstel der omver geworpen regeringen in Midden-Italie met alle middelen, wapengeweld alleen uitgezonderd, te bevorderen.

— Keizer Napoleon ontving eenigen tijd geleden een gezantschap uit Abyssinie, door Koning Theodoor, eenen inlandschen vorst van het koptische of christelijke geloof, naar Frankrijk gezonden om den Keizer zijne hulde te brengen en betrekkingen met hem aan te knoopen. Thans heeft het Fransche gouvernement eenen officier van de Fransche marine, den kapitein Russell, naar Abyssinie gezonden, om aldaar en aan de Roode Zee voor de politieke en handelsbelangen van Frankrijk werkzaam te zijn. Berigten uit Parijs, welke zijn vertrek aankondigen, voegen daarbij, dat hij zijne reis over Rome zal nemen, ten einde met het Roomsche hof overleg te houden, daar bevordering van de belangen der godsdienst tot het doel zijner zending behoort.

— Bij de invallen, welke Maroccaansche volksstammen in den afgeloopen zomer in het Algerijnsche deden, hebben zij een klein aantal Fransche soldaten gevangen gemaakt en medegenomen. Het gerucht zeide dat deze soldaten door de Mooren levendig verbrand waren. Naar een bij de *Indépendance Belge* ontvangen schrijven uit Parijs schijnt de waarheid van dat gerucht niet langer in twijfel getrokken te kunnen worden; men verwacht dan ook dat het, bij de reeds aangevangen krijgsbedrijven der Franschen tegen Marocco, van hunne zijde niet aan wreedheden en bloedige wraakoefening zal ontbreken.

ITALIE.

Eergisteren moesten te Florence en in de overige steden van Toscana nieuwe gemeenteraden gekozen worden. Volgens een telegram hebben deze verkiezingen geene uitkomst opgeleverd, daar de stemgeregtigden schier algemeen nalieten hunne stem uit te brengen, niettegenstaande dringende vermaningen van de zijde der regering om hun burgerregt uit te oefenen. Dit wordt aangemerkt als een blijk dat in de steden van Toscana de ingenomenheid met de bestaande orde van zaken even min, als ten platten lande, algemeen en krachtig werkzaam is.

— De Napelsche berigtgever van de Londensche *Times* berigt in een schrijven van den 25sten October vrij stellig, dat de generaal Filangieri het bestuur van het ministerie van oorlog weder had aanvaard, maar weigerde in den ministerraad weder voor te zitten of aan deszelfs beraadslagingen deel te nemen, dewijl hij zag dat de Koning in zijne politieke inzigten niet deelde.

SPANJE.

De Senaat van Spanje heeft met 83 tegen 3 stemmen zijne goedkeuring gehecht aan de onlangs gesloten overeenkomst met Rome, welke reeds door de kamer van afgevaardigden was goedgekeurd. Deze overeenkomst strekt, gelijk men weet, tot voortzetting van de desamortisatie of vrijmaking der in de doode hand zijnde goederen; zij bepaalt dat de vaste goederen, welke in Spanje nog in het bezit van de kerk en van de geestelijkheid zijn, openlijk geveild en verkocht zullen worden, dat de opbrengst van den verkoop in de schatkist zal worden gestort, en dat de geestelijkheid een daaraan geëvenredigd bedrag van onvervreemdbare inschrijvingen op het grootboek der Spaansche staatsschuld zal ontvangen.

De Spaansche kamer van volksafgevaardigden heeft den 28sten October de beraadslaging aangevangen over de voordragt des gouvernements strekkende om door verhooging van eenige belastingen en door eene korting op de jaarwedden der burgerlijke ambtenaren de kosten der vijandelijkheden tegen Marocco te dekken. Deze voordragt vond niet den minsten bijval; men zeide dat de voorgestelde middelen tot stijving der schatkist impopulair, hatelijk, strijdig met de leer der staathuishoudkunde waren; velen achtten ze ook onnoodig, daar huns inziens de kosten van den oorlog beter door vermeerdering der staatsschuld zouden kunnen worden bestreden. Evenwel verklaarden de sprekers, dat zij niet tegen de voordragt wilden stemmen, omdat zij aan het gouvernement niet den minsten hinderpaal wilden in den weg leggen bij eenen oorlog dien het voor 's lands eer en naar den wensch der natie ondernam. De heer Madoz, een der drie redenaren van de oppositie, welke het woord voerden, verklaarde uitdrukkelijk, dat hij en zijne vrienden de voordragt niet op zich zelve, maar alleen met het oog op de tijdsomstandigheden goedkeurden. Men verwachtte dan ook, dat het wetsontwerp eenstemmig zou worden aangenomen.

— In de Madridsche dagbladen leest men vele bijzonderheden strekkende om de ingenomenheid der bevolking met den oorlog tegen de Mooren te doen uitkomen. Volgens onpartijdige berigten is de geestdrift echter in de provincien vrij wat minder dan in de hoofdstad.

Naar het zich laat aanzien, zullen de Mooren zich krachtdadig verweren. Volgens berigt uit Madrid wordt ook in Marocco, even zeer als in Spanje, de oorlog als een strijd voor het geloof beschouwd, en wordt de Moorsche bevolking overal door zendelingen van het gouvernement en van de geestelijkheid aangevuurd om hare godsdienst tegen de Spanjaarden te verdedigen.

Een half-officieel blad van Parijs, de *Moniteur de l' Armée*, berigt dat de Keizer van Marocco de fortificatien der havens van Tanger, Tetuan, Rabat, Larasch, Saffi en Mogador heeft doen verbeteren, en dat de Maroccanen ongeveer een half uur bezuiden Tetuan een legerkamp hebben gevormd.

ENGELAND.

De hoogescholen van Oxford en Cambridge hebben dezer dagen besloten gezamenlijk eene zending tot verbreiding van christendom en beschaving in Midden-Afrika te stichten. Deze stap is vooral aan den invloed en de ontdekkingen van den beroemden reiziger Livingstone toe te schrijven. Het plan is, weldra niet minder dan zes zendelingleeraars onder de leiding van eenen bisschop van de Anglikaansche kerk uit te zenden. Het bevorderen van de wetenschap en van nuttige bedrijven, als de katoenteelt, en al wat tot uitroeijing van den slavenhandel in het binnenland van Afrika zou kunnen strekken, is in het doel der zending ingesloten. Men verwacht veel goeds van haar streven, en hoopt voor haar begunstiging van de Kroon en van het Parlement, en medewerking van het Engelsche volk te verkrijgen.

— Een schrijven uit Victoria, op Vancouvers-eiland, van 15 September jl., bij de Londensche *Times* ontvangen, meldt dat de staat der zaken op San Juan in den laatsten tijd geene verandering had ondergaan, dat het eiland steeds bezet werd gehouden door zeven honderd Amerikaansche soldaten, die er verschansingen aanlegden, en dat er vijf Engelsche oorlogsschepen in die wateren lagen.

Volgens hetzelfde schrijven leverde het goudgraven in Britsch Columbia steeds eene goede opbrengst op. De briefschrijver zegt dat de gemiddelde verdienste van elken goudzoeker er veel grooter is dan in Australie of Californie.

NOORD-AMERIKA.

De jongste berigten uit de Vereenigde Staten gewagen van eene oproerige beweging te Harper's Ferry, eene plaats op 57 Engelsche mijlen afstands van Washington gelegen. De berigten verschillen omtrent de strekking en beduidenis van dat voorval. In sommige wordt daaraan weinig gewigt gehecht en wordt het gebeurde bloot als een twist met werklieden over het bedrag van het arbeidsloon en over de toelating van zwarte arbeiders voorgesteld. De Londensche *Times* daarentegen zegt: »De jongste berigten uit New-York brengen nadere tijdingen van een zeer buitengewoon voorval. Op eene plaats genaamd Harper's Ferry, is eene beweging uitgebroken, welke een opstand van negers en abolitionisten kan genoemd worden. Er is aldaar een tuighuis met wapenen voor de krijgsmagt der Vereenigde Staten: eene bende wanhopige lieden heeft dat magazijn vermeesterd. Daar de strijd nog voortduurde toen de jongste berigten afgezonden werden, kunnen wij den afloop dezer ernstige zaak niet melden; doch het lijdt weinig twijfel, dat de oproerlingen overmand en hunne aanvoerders met den dood gestraft zijn. Het kleine aantal der deelnemers steekt scherp af bij de stoutheid van het plan en bij het beleid waarmede het uitgevoerd is. De spoed waarmede de overheid eene veel sterkere krijgsmagt op die plaats bragt toont dat de uitbarsting als eene zaak van niet weinig gewigt werd beschouwd. Doch bij den eersten oogopslag baren de door den telegraaph medegedeelde bijzonderheden alleen verwondering over de roekeloosheid van lieden welke hun leven voor een zoo dwaas plan in de waagschaal stelden. Dan eerst, wanneer wij op den maatschappelijken toestand van de zuidelijke staten der Unie letten, kunnen wij het doel der opstandelingen en al het gevaarlijke van hunne onderneming begrijpen.

» Naar het schijnt te blijken, was de toedragt der zaak als volgt: een zekere Brown, die in het landschap Kansas aan den strijd over de invoering of wering der slavernij levendig aandeel had genomen, vormde een plan om de slavenhoudende staten van het noordelijke gedeelte der Unie van de slavernij te verlossen, door de negerslaven van Maryland en Virginia in opstand te brengen. Het is bekend dat de abolitionisten, ook zelfs de meer gematigden onder hen, sedert lang de hoop hebben gekoesterd dat die twee staten te eeniger tijd de slavernij in hun midden zullen afschaffen; en in alle landstreken ten noorden der twee Carolina's zou de instelling der slavernij waarschijnlijk uitsterven, ware het niet dat de nieuwe slavenhoudende staten eene markt voor de slavenfokkers opleverde.

» Doch Brown en zijne medestanders waren geen lieden die zich op de werking van den tijd en van vreedzame middelen verlaten. De berigten loopen uiteen omtrent het getal der deelnemers aan deze wanhopige onderneming; maar het jongste berigt zegt dat zij aanvankelijk slechts 22 in getal waren, namelijk 17 blanken en 5 negers. Is hun aantal vervolgens, gelijk gemeld wordt, tot twee honderd aangegroeid, dan bewijst dit feit reeds, hoe gevaarlijk eene onderneming het in zulk eene maatschappij was en hoe noodig de maatregelen tot onverwijlde stuiting der beweging waren. Het tuighuis werd door overrompeling vermeesterd, de spoortreinen gestuit, de telegraaphdraden verbroken, en dat alles geschiedde met eene stoutheid en eenen goeden uitslag, welke toonden dat de oproerlingen op algemeene ondersteuning van den kant der slaven staat maakten. Zij vatten ook verscheiden ingezetenen en hielden hen als gijzelaars in hunne magt; en op den morgen van den dag na de uitbarsting waren zij verschanst in het tuighuis, alwaar zij aan de troepen en aan de landweer het hoofd boden. Ook wordt gemeld dat een gedeelte van de opstandelingen, onder het bevel van zekeren Cook, met eene groote bende slaven vertrokken was en zich denkelijk naar Pennsylvania op weg had begeven.

» Er is, gelijk van zelf spreekt, maar één afloop van deze dwaze en snoode onderneming mogelijk. De opstandelingen zullen door hun lot eene waarschuwing geven aan allen, die omgaan met het droombeeld om een groot maatschappelijk kwaad door wapengeweld te genezen. Maar dit moet ons niet beletten te erkennen dat eene maatschappij, in welke zulk een plan gevormd en ten uitvoer gelegd wordt, zich in eenen gevaarlijken toestand bevindt. Onze New-Yorksche berigtgever spreekt denkelijk het aldaar heerschende gevoelen uit, wanneer hij zegt dat het eene wijd verbreide zamenzwering was, en dat waarschijnlijk door ontijdige uitbarsting daarvan het land voor groote bloedvergieting behoed is geworden. De opstandelingen dachten vermoedelijk, dat de vermeestering van eene landsinrigting en het bezit van geschut en snaphanen de geheele slavenbevolking der omstreek zou aanmoedigen om tegen hare meesters in opstand te komen; waardoor de instelling der slavernij zelve daar te lande eenen schok zou hebben bekomen, welke het noodzakelijk maakte, een of ander plan tot afschaffing derzelve aan te nemen. Dit schijnt althans het oogmerk van de leiders der onderneming geweest te zijn. Wij kunnen ons echter niet vleijen met de hoop dat Virginia en Maryland door deze gebeurtenis zullen genoopt worden om het afschaffen der slavernij in overweging te nemen; want de prijs der slaven is in de laatste jaren tot nagenoeg het dubbel gerezen; en de slaventeelt levert vooral aan Virginia groote winsten op."

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 4den November* 1859.

Heden wordt van regeringswege, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der circulaire in de *Staats-courant* van 29 Junij 1852, verzonden eene gedrukte opgaaf nopens den handel en de scheepvaart van Groot-Britannie en Ierland over de maand en de negen maanden geëindigd den 30sten September 1859.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen een wets-ontwerp betrekkelijk de herziening der wetten op de regten omtrent den in- en uitvoer van visch.

Nadat de Commissie voor de Verzoekschriften op eenige adressen, betrekking hebbende tot het wets-ontwerp betrekkelijk den aanleg en de exploitatie van spoorwegen, verslag had uitgebragt, zijn de algemeene beraadslagingen over dat wets-ontwerp aangevangen.

De heer van Hall was de eerste die het woord voerde. In den aanvang der uitvoerige rede, die door hem uitgesproken werd, herinnerde hij dat het tegenwoordig Ministerie bij de aanvaarding zijner taak zich tot pligt gesteld had vooreerst om het belastingstelsel in verband met den finantieelen toestand van sommige gemeenten te verbeteren, welke aangelegenheid tot heden niet geregeld was, en ten tweede den aanleg van spoorwegen te bevorderen. Het nu in behandeling zijnde wetsontwerp beschouwde hij in de eerste plaats uit een grondwettig oogpunt, moetende volgens het voorschrift van art. 72 der Grondwet op elk voorstel van regeringswege gedaan, de Raad van State worden gehoord, hetgeen, naar hij meende te weten, met dit ontwerp niet zou hebben plaats gehad. In de tweede plaats behandelde hij de vraag of de daarstelling van zulk een groot net van spoorwegen, als hier werd voorgedragen, niet door den Staat zelven behoorde plaats te hebben. Op onderscheidene gronden toonde hij aan dat het aanleggen van staatsspoorwegen boven elk ander stelsel te verkiezen was. Vooreerst geloofde hij dit omdat daardoor meer waarborgen dan anders zouden gegeven worden voor een behoorlijk vervoer, waarvan men het monopolie niet aan particulieren moest overlaten, die alleen door boeten of bedreiging van de overneming van de zaak door den Staat, tot nakoming van aangegane verbindtenissen konden gedwongen worden. Daarenboven waren de finantiele krachten des Rijks zijns oordeels groot genoeg om jaarlijks aan zoodanigen aanleg 10 à 15 millioen te besteden, terwijl het benoodigde geld daarvoor voorhanden zijnde, de volvoering van plannen in dit opzigt eerder verwezenlijkt zou zijn, dan bij concessien aan particuliere personen, voor wie het nog zeer onzeker zou wezen of het hun gelukken zou de vereischte kapitalen te bekomen. Ten derde meende hij dat met den aanleg van staatsspoorwegen de toekomst van 's lands finantien niet in de waagschaal zou gesteld worden en men deze daarbij niet voor een aantal jaren verbinden zou. Ten slotte geloofde hij dat, wilde men de uitvoering van de hier bedoelde werken niet langs den door hem aangegeven weg tot stand doen komen, dan nog een ander middel dan het voorgedragene, beter zou zijn, namelijk het uitleenen van een zeker bedrag der benoodigde gelden tegen eene lage rente aan solide personen.

De heer Begram verklaarde zich ook voor den aanleg van spoorwegen door den Staat. Dit prees hij aan om het regtstreeksche gezag dat het Gouvernement op dergelijke ondernemingen zou kunnen uitoefenen, zoo tot handhaving van eenmaal gemaakte bepalingen, en in betrekking tot het omslagtig beheer dat deze zaak moet veroorzaken, als ook met betrekking tot het onderhoud zoo van wegen als van materieel. Bij de groote sommen die de aanleg van deze werken zoude veroorzaken, en bij den langdurigen tijd waarvoor de finantien van den Staat werden verbonden ten behoeve van deze aangelegenheid, meende hij de behartiging der belangen en regten van zoo velen niet aan particulieren te mogen toevertrouwen, in weerwil van de contrôle die op het bestuur van regeringswege zou uitgeoefend worden, daar hij in de daaromtrent voorgedragen bepalingen geene genoegzame waarborgen zag, en deze voor hem geene voldoende gerustestelling opleverden. Om deze en verder aangegevene redenen verklaarde hij zich tegen het wets-

ontwerp, geloovende dat hij, bij eene afstemming, de zaak der spoorwegen nog niet bedorven zou zijn, aangezien hij geloofde dat, in dat geval, een ander wets-ontwerp zou ingediend worden dat een plan op geringere maar meer uitvoerbare schaal zou inhouden.

De heer Schimmelpenninck van der Oije gaf te kennen dat ook hij zich tegen het wets-ontwerp zou moeten verklaren.

Hij ondersteunde de bedenking van den heer van Hall ten opzigte van het gerucht dat dit wets-ontwerp niet door den Raad van State zou zijn onderzocht. Hij behandelde daarop drie punten: de aangegane contracten, de voorgedragen rigtingen en eindelijk zijne eigene verlangens. In de aangegane contracten meende hij voor de beide concessien niet gelijke voorwaarden gesteld te zien. Hij onderzocht vervolgens de voorgestelde rigtingen, in verband met de voorstellen van andere zijden voorgedragen, waarvan hij de gebreken of de voordeelen aantoonde. Zich voor den aanleg van staatsspoorwegen verklarende, geloofde hij dat het volgens de voordragt moeijelijk zou zijn tegen 4½ per cent het benoodigd kapitaal te bekomen; terwijl de bezwaring der schatkist met 3½ millioen jaarlijks voor rentegarantie hem bedenkelijk voorkwam. Zijns inziens zou met 60 millioen een voldoend net van spoorwegen kunnen worden aangelegd, en, stellende dat de overige behoeften van het land op 50 millioen te berekenen zijn, zoo zou, daar reeds 40 millioen zich bevinden in de schatkist, de overige 70 millioen over 7 jaren kunnen worden verdeeld, en ter voorziening in een en ander strekken. Zijne gedachten resumerende verklaarde hij in eene wet volkomen genoegen te kunnen nemen, waarin zou geschreven staan: 1°. dat spoorwegen van Staatswege zouden worden aangelegd, en wel twee lijnen: de eerste loopende van Vlissingen over Middelburg, Breda, den Bosch, Venlo, naar Maastricht; de tweede van Arnhem, over Zutphen, naar Rheine, met eene vertakking over Deventer naar Zwolle, Meppel, Leeuwarden, links naar Harlingen, regts naar Groningen en verder niets; en 2°. dat deze werken, 60 millioen zullende kosten, in zeven jaren zullen worden daargesteld.

De heer van Voorthuysen, de laatste spreker van heden, betoogde in eene lange toespraak dat uit al de gedrukte en gewisselde bescheiden het moeijelijk is in te zien, welk hoofddoel de Regering zich gesteld heeft bij de kouze der rigting der voorgestelde spoorweglijnen. Dat hoofddoel achtte hij hoog noodig alsnog te kennen, en daarom hoopte hij dat dit gedurende den loop der beraadslagingen voldoende zou uitkomen, ten einde de tegenstanders te doen gevoelen dat zij gedwaald hebben, vooral omtrent de veronderstelling dat de Regering hierin met weinig spaarzaamheid zou zijn te werk gegaan, op een oogenblik dat nog zooveel ten behoeve van onze finantien moet worden verrigt, en bij het bestaande denkbeeld dat belastingen op sommige levensbehoeften zouden behooren te worden afgeschaft.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren gewassen.	In 24 uren gevallen.
3	BOVEN-RHIJN.	*Keulen*,	+ 37 63	+ 1.78	8 ure	0.47	〃
3	WAAL.	*Nijmegen*,	+ 7.64	+ 1.42	8 〃	0.04	〃
3	NEDER-RHIJN	*Arnhem*,	+ 7.74	+ 0 83	8 〃	0.06	〃
3	GELDERSCHE IJSSEL.	*Westervoort*,	+ 8.22	+ 0.85	8 〃	0.05	〃
2		*Maastricht*, (brug)	+ 42 91	+ 0.71	8 〃	0.17	〃
2	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.40	〃	8 〃	0.30	〃
3		*Grave*,	+ 5.86	+ 1.01	8 〃	0.38	〃
3	NIEUWE MAAS	*Brielle* H. W.	+ 0 43	〃	8 u. 0 m.	〃	1.14
		Brielle L. W.	— 0 53	〃	4 u. 15 m.	〃	0.29

Met het vorig nommer der *Staats-courant* zijn verzonden: vel 49—51 van de BIJLAGEN II.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Zuidholland*.

AANBESTEDING.

Op Maandag den 14den November 1859, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het maken, leveren en inhangen van een paar Nieuwe Buitenvloeddeuren in de Schutsluis van het Kanaal door Voorne te Hellevoetsluis in de provincie Zuidholland, met het ligten en op de stellingen brengen der oude Deuren.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de Besteding, des morgens om tien ure, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck te 's Gravenhage, en den Ingenieur P. Caland te Brielle.

's Gravenhage, 17 October 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Hertogdom *Limburg*.

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 14den November 1859, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 7de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Maastricht, worden Aanbesteed:

het bouwen van Houten Sluizen, benevens eenige verdere Kunst- en Aardewerken tot voltooijing van het Afwaterings-kanaal van de Noordervaart naar de Maas.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van het Hertogdom Limburg te Maastricht, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemeld hertogdom ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Maastricht, en bij den Adspirant-ingenieur Brevet, te Roermond.

's Gravenhage, 10 October 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in het *Maassche Zeegat*, bij eene uitstekende punt tusschen de 7de en 8ste witte ton, is gelegd eene *witte buikton*, in 31 palmen diepte met laag water, op de merken:

de Brielsche korenmolen even buiten of bewesten den watermolen, of de toren van *Brielle* even binnen het huisje van *Kleiburg*, en de toren van *Oostvoorne* in of even vrij van den 2den dam, van buiten afgerekend, bij het houten baken.

's Gravenhage, den 19den October 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

BEKENDMAKING.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat, ingevolge vroegere aankondiging, op heden bij heeren Gedeputeerde Staten heeft plaats gehad de negende Uitloting van tien aandeelen in de provinciale Geldleening van honderd drie en twintig duizend gulden, tot bestrijding van eenige buitengewone uitgaven over het dienstjaar 1851, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 11den Januarij 1851, n°. 23, en dat bij die gelegenheid zijn uitgeloot de navolgende aandeelen, als: n°. 17, 21, 31, 34, 38, 47, 53, 75, 80 en 101, welke betaalbaar zullen zijn op 1 Januarij 1860 ten kantore van den Betaalmeester te Leeuwarden.

Leeuwarden, den 24sten October 1859.

De Commissaris des Konings voornoemd,
VAN PANHUYS.

*** Op Dingsdag, den 22sten November 1859, des middags ten 12 ure, zal, ten behoeve der Garnizoens-bakkerij te 's Gravenhage, door den ondergeteekende, ten zijnen Burele, in de Raamstraat, n°. 32, publiek worden Aanbesteed de leverantie van:

6 Last jarige Rhijn- of Roode Tarwe, weg. minst. 77 pd. het Mud;
6 » » Zeeuwsche Tarwe, » 74 » » »
3 » » Zeeuwsche Rogge, » 72 » » »

Volgens Voorwaarden, van heden af op genoemd Bureau ter lezing liggende, van des 's morgens tien tot twaalf ure.

De Gegadigden worden uitgenoodigd, om zoowel op den Omslag waarmede het Inschrijvingsbiljet wordt ingezonden, als op de daarbij behoorende Monsters hetzelfde Merk te stellen.

's Gravenhage, den 4den November 1859.

De Militaire Onder-Intendant der 1ste klasse,
B^on. DIBBETS.

AANBESTEDING VAN GRANEN,

ten behoeve van de Garnizoens-bakkerij te Deventer.

Op Zaturdag, den 19den November aanstaande, des middags ten 12 ure, zal, op het Bureau van den Garnizoens-kommandant, in de Kazerne te Deventer, publiek worden Aanbesteed de levering van:

Vier Lasten Jarige Rhijn-tarwe, wegende minstens 77 Ned. ponden per Mud, zonder den Zak;

Een Last en vier Mudden Jarige Inlandsche Rogge, wegende minstens 72 Ned. ponden per Mud, zonder den zak.

Volgens Voorwaarden, van heden af aan ter lezing liggende op gemeld Bureau, van des morgens 9 tot des middags 12 ure; strekkende tot narigt van de belanghebbenden, dat het Merk, op de aangeboden Monsters, in de Voorwaarden bedoeld, voorkomende, ook op den Omslag, waarmede het Inschrijvingsbiljet wordt ingezonden, moet worden gesteld.

Deventer, den 3den November 1859.

De Kolonel, belast met het toezigt over het beheer der Garnizoens-bakkerij,
A. E. C. DE STURLER.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

KENNISGEVING.

Het Gemeentebestuur van Nijmegen brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de overeenkomstig Art. 11 der wet van den 21sten December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) vervaardigde Staat, betrekkelijk de verboden kringen van het Fort Kraijenhoff, ter voldoening aan het 1ste lid van Art. 17 dier wet, ten Raadhuize is nedergelegd, en dat de afkondiging, bedoeld in het tweede lid van het vermelde Artikel, op heden heeft plaats gehad.

Nijmegen, den 4den November 1859.

Het Gemeentebestuur voornoemd,
De Burgemeester,
F. P. BYLEVELD.
De Gemeente-Secretaris,
R. O. B. VERHEIJEN.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Amsterdam (Eerste Kamer), op den vierden October 1859 in het openbaar uitgesproken, zijnde geregistreerd en beteekend, is *Antonia Cornelia van der Pol*, wonende

ten huize van haren Vader, in de Bikkerstraat V. V, 347, te Amsterdam, ter zake van onnoozelheid gesteld onder Curatele.

De Procureur van den Vervolger,
J. H. VAN EYS.

*** Bij Acte, den 24sten October 1859 ten overstaan van den Notaris *Pieter Louwerse* te Amsterdam, verleden, is tusschen de ondergeteekenden *Johannes van Breda*, Commissionair, en *Wilhelmus Martinus Josephus Boggia*, toenmaals zonder beroep, beiden wonende te Amsterdam, voor den tijd van 3 jaren 2 maanden en 15 dagen, ingegaan den 15den October 1859, met stilzwijgende continuatie, van de contractuelen tijd, van drie tot drie jaren, bij gebreke van schriftelijke opzegging zes maanden te voren, aangegaan eene Vennootschap, tot uitoefening voor gemeenschappelijke rekening van een Agentschap, bestaande in het Verkoopen, tegen genot van provisie, van Goederen van Binnen- en Buitenlandsche Handelshuizen en Fabrieken en hetgeen verder uit den aard der zaak daartoe behoort, onder de Firma: *van Breda en Boggia*, waarvan ieder der Vennooten de teekening zal hebben, doch niet anders dan voor de zaken, die het onmiddellijk onderwerp der Vennootschap uitmaken.

J. VAN BREDA.
W. BOGGIA.

*** De onbekende Schuldeischers in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschappen van *Simon van der Meer* en *Maartje Braak*, in leven Echtelieden, gewoond hebbende te Scharwoude en aldaar overleden, worden bij deze met en benevens de bekende Schuldeischers opgeroepen om te compareren ten Kantore van den Notaris *G. Boldingh*, in de Ramen te Hoorn, op Maandag den 21sten November 1859, des voormiddags ten elf ure, ten einde de Rekening en Verantwoording van voormelde Nalatenschappen bij te wonen. Waarna, indien er geen verzet plaats heeft, onmiddellijk zal worden overgegaan tot uitbetaling, zooverre de voorhanden zijnde gelden strekken. Dienende tot narigt en ter besparing van noodelooze kosten voor diegenen der Crediteuren welke inlichtingen omtrent dezen Boedel verzocht hebben, dat na betaling der Begrafenis- en noodige Geregtskosten en preferente Schulden er weinig of niets aan de concurrente Crediteuren zal kunnen worden uitbetaald.

Societeit ter Exploitatie der Steenkolenmijnen Bicquet, Gorée en Heure le Romain.

Heeren Aandeelhouders worden uitgenoodigd tot het bijwonen eener *Algemeene Vergadering*, welke zal gehouden worden op Maandag den 21sten dezer, des middags ten 12 ure, in het locaal Grand Doelen op den Singel bij den Heiligen Weg alhier.

De punten ter behandeling zullen gedurende acht dagen vóór de Vergadering ter inzage liggen aan het Kantoor der Directie, Heerengracht, X 403.

Amsterdam, 3 November 1859.

AUGUST HENDRICHS.
Direct. Admin.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

Op den vijf en twintigsten October achttien honderd negen en vijftig compareerden voor mij Jan van der Hoop Jacobuszoon, notaris, residerende te Rotterdam, in tegenwoordigheid van de na te noemen getuigen: de heeren David Dunlop, koopman en reeder; Hendrik Antony van Charante, commissionair; Barend Adrianus Kloppenburg, koopman; Jacob van Charante, loodwit-fabrikant; en Jan Robert Veder, koopman en reeder, wonende allen binnen deze gemeente; de vier eersten als commissarissarissen en de laatste als directeur van de maatschappij voor Zee- en Brand-assurantie, gevestigd te Rotterdam, de laatste als zoodanig bij het plaatselijk bestuur dezer gemeente voor het loopende dienstjaar aanvraag gedaan hebbende om patent, dat nog niet aan hem is uitgegeven; zijnde al de comparanten aan mij notaris bekend; welke maatschappij is opgerigt bij acte op den veertienden Februarij achttien honderd acht en dertig voor mij notaris en ambtgenoot gepasseerd, waarop de bewilliging van Z. M. den Koning is verkregen bij Hoogstdeszelfs besluit van den tweeden Maart achttien honderd acht en dertig, nommer 82;

te kennen gevende de comparanten:

dat in eene algemeene vergadering van deelhebbers in de genoemde maatschappij, gehouden den zeventienden September achttien honderd negen en vijftig, blijkens een door mij notaris, in tegenwoordigheid van getuigen, opgemaakt proces-verbaal van die dagteekening is besloten, ten gevolge van het bedanken van den laatsten comparant voor de betrekking van directeur, te rekenen van den eersten Januarij achttien honderd zestig, in plaats van éénen directeur twee directeuren aan te stellen, en dat alstoen tot directeuren zijn benoemd de heeren John Veder, koopman en reeder, en Adriaan Cornelis Albertus van der Crab, particulier, beiden wonende te Rotterdam;

Dat ten gevolge van voorschreven besluit en benoeming door die vergadering is geresolveerd de statuten der gezegde maatschappij dienovereenkomstig te wijzigen en de comparanten, als uitmakende het bestuur, zijn gemagtigd om de vereischte acte van wijziging te doen ontwerpen, op het ontwerp de bewilliging des Konings te vragen en na het verkrijgen van gunstige beschikking, de acte van wijziging overeenkomstig het goedgekeurd ontwerp in naam van al de deelhebbers te passeren, en al het verder noodige te verrigten om de gemelde wijziging behoorlijk van kracht te doen zijn;

dat dien ten gevolge door de comparanten de tegenwoordige acte is ontworpen en het ontwerp aan Z. M. den Koning, met het verzoek om Hoogstdeszelfs bewilliging in de wijziging overeenkomstig het overgelegd ontwerp, is ingezonden, en dat die bewilliging is verleend bij Zijner Majesteits besluit van den twaalfden October achttien honderd negen en vijftig, nommer 53, waarvan het afschrift, aan de comparanten uitgereikt, aan de minute dezer is gehecht.

En verklaarden de comparanten in hunne voorschreven betrekking, in naam van al de deelhebbers in voornoemde maatschappij, krachtens de als voren op hen verstrekte magtiging bij deze:

Artikel vijf der statuten te wijzigen als volgt:

Het bestuur der maatschappij is zamengesteld uit vijf commissarissen en twee directeuren, welke allen eigenaars moeten zijn van ten minste twee aandeelen.

Artikel tien te wijzigen als volgt:

De directeuren worden met de geheele administratie over de zaken dezer maatschappij belast. Zij zullen gezamenlijk of afzonderlijk de voorkomende assurantie-posten aannemen en teekenen, de schaden en avarijen nazien, afmaken en voldoen, des noodig zijnde, de te ontstane geschillen deswege aan arbiters onderwerpen en tegen onwilligen of nalatigen in regten kunnen ageren; zij zullen voorts moeten zorgen, dat de maatschappelijke gelden zoo voordeelig en secuur mogelijk worden belegd in Nederlandsche fondsen of door discontering en beleening op effecten en koopmansgoederen, zonder dat daarmede eenige handel, hoe ook genaamd, gedreven mag worden; zullende in geval van beleeningen, de acten altijd, behalve van de handteekening van een der directeuren, tevens moeten voorzien zijn van die van een der commissarissen, welke de directeuren bovendien in een en ander zooveel mogelijk zullen raadplegen; echter zullen noch commissarissen noch directeuren in eenig geval verantwoordelijk zijn voor de ten kantore van laatstgenoemden berustende gelden, wissels of effecten, bij brand, huisbraak en diefstal of bij andere buitengewone en onvoorziene omstandigheden.

Artikel elf te wijzigen als volgt:

Behalve de gewone maandelijks te houden vergaderingen van het bestuur, ter opneming van den staat der maatschappij, hebben commissarissen ten allen tijde de magt en de vrijheid, zich ten kantore van de directeuren te vervoegen en van hen, zoo dikwijls zij zulks in het belang der maatschappij mogten noodig oordeelen, inzage te vorderen van al de boeken en aantooning van al de bezittingen derzelve, terwijl de directeuren zullen gehouden zijn, hun steeds alle gevraagde inlichtingen te geven. Bij ongesteldheid of afwezendheid van de beide directeuren zal een der commissarissen hunnen post ad interim waarnemen.

Artikel twaalf te wijzigen als volgt:

De directeuren zullen voor hunne werkzaamheden te zamen genieten een vijfde van de jaarlijksche zuivere winsten, na aftrek van alle onkosten. Bijaldien nogtans te eeniger tijd de balans onverhoopt met verlies mogt sluiten, of het een vijfde der winst geen duizend gulden had bedragen, genieten de directeuren voor dat jaar in alles slechts een honorarium van duizend gulden, te zamen.

Het slot van artikel zestien te wijzigen als volgt:

Voor de overschrijving van ieder aandeel zullen aan de directeuren drie gulden worden betaald.

Het slot van artikel negentien te wijzigen als volgt:

Terwijl wijders bij het eindigen der maatschappij de boeken, charters, brieven en papieren derzelve door een der directeuren of zijne erven zullen worden bewaard.

Artikel twintig te wijzigen als volgt:

In geval van onverhoopt different tusschen de leden van het bestuur omtrent de te eeniger tijd eventueel noodzakelijk geoordeeld wordende veranderingen of wijzigingen, zal deswege in eene algemeene vergadering door de deelhebbers bij meerderheid van stemmen worden beslist. Alle verder te ontstane verschillen, zoo tusschen commissarissen en directeuren of commissarissen of directeuren onderling, als tusschen het bestuur en de deelhebbers, zullen moeten worden overgelaten aan twee neutrale arbiters, ter weêrszijde een te verkiezen, of bij nalatigheid door de regtbank van koophandel alhier of ander daarvoor subintrerend collegie te doen benoemen, met magt om daarin de plano en zonder eenigen vorm van proces, definitivelijk uitspraak te doen en om daartoe, in geval van stemstaking, eenen derden als superarbiter nevens zich aan te stellen, of bij verschil deswege aan den regter als boven te verzoeken, zullende partijen in de door dezelve arbiters te doene uitspraak steeds moeten berusten, zonder in hooger beroep te kunnen komen.

Waarvan de acte:

Gedaan en gepasseerd te Rotterdam ten kantore van den heer Jan Robert Veder, aan de Scheepmakershaven, in tegenwoordigheid van Hendrik Pieter Maronier, candidaat-notaris, en Pieter Hendrik Bresser, klerk ten kantore van mij notaris, beiden binnen deze gemeente woonachtig, als getuigen, en is de minute onmiddellijk na voorlezing door de comparanten, de getuigen en mij notaris geteekend.

(Geteekend:) D. Dunlop, H. A. van Charante, B. A. Kloppenburg, J. van Charante, J. R. Veder; H. P. Maronier, P. H. Bresser, Jan van der Hoop Jaczn, notaris, 1859.

876. Geregistreerd te Rotterdam den zes en twintigsten October 1800 negen en vijftig, deel 152, folio 180 recto, vak 3, vier bladen geen renvooijen. Ontvangen voor regt f 2.40, voor 38 opcenten f 0.91 1/2, te zamen drie gulden een en dertig en een halve cent. De ontvanger (geteekend) *Wildeboer*.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

VRIJDAG 4 NOVEMBER 1859.

Amsterdam.

	pCt			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	63 3/4	63 15/16	63 7/8
Dito dito	3	76 1/4	76 1/2	—
Dito dito	4	97 1/8	97 3/8	97 1/4
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	126 1/2	—	—
BELGIE. Bij *Rothschild*	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij *Hope en* C°. 1798 en 1816	5	103 7/8	—	—
Dito 1828–1829.	5	101 3/4	—	—
Dito 1840.	4	80 13/16	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito 1854.	5	89 15/16	90 3/16	—
Dito 1855.	5	99 5/8	99 3/4	—
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.			
SPANJE. Nieuwe 3% thans.	1 3/4	31 3/8	31 1/2	—
Amortisable.		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	40 3/4	40 7/8	—
PORTUG. Te Lond.	3	44 3/4	—	—
OOSTENR. Metall. 1816–1852	5	53 3/16	53 1/2	53 7/16
Dito Zilv. Nation.	5	57 1/8	57 1/2	57 5/16
Dito Zilver 1849–1854	5	72 3/4	72 7/8	—
Dito 1847-1852.	2 1/2	28 1/2	—	—
MEXICO. Londen.	3	—	—	—
GRENADA id.	2 3/4	—	—	—
VENEZUELA id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols.	3	pCt.	96
Mexico			—
Spanje	3	»	—
Dito	1 3/4	»	32 1/4
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Antwerpen.

Metalliek.	5	pCt.	56 1/2
Nat. Metalliek	5	»	60 1/2
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Credit Prost.			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	69.65
Fr. Créd. Mob.			775
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Russische Spoorwegen			—

Weenen.

Metalliek.	5	pCt.	—
Idem Nationaal			—
Wissel Londen.			—

Van Weenen is geene notering ontvangen.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.